

11.Sınıf Felsefe Kazanım Listesi ve Açıklamaları

ÜNİTE 1: MÖ 6. YÜZYIL-MS 2. YÜZYIL FELSEFESİ

11.1.1. Felsefenin ortaya çıkışını hazırlayan düşünce ortamını açıklar.

- Sümer, Mezopotamya, Mısır, Çin, Hint ve İran medeniyetlerinde varlık, bilgi ve değer anlayışlarının felsefenin doğuşundaki etkilerine değinilir.
- Anadolu'da yaşamış filozofların (Thales, Anaksimandros, Anaksimenes, Anaksagoras, Herakleitos, Epiktetos, Diogenes, Lukianos, Ksenofanes ve Aristoteles) doğduğu ve yaşadığı yer vurgulanarak haklarında kısaca biyografik bilgi verilir.

11.1.2. MÖ 6. yüzyıl-MS 2. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.

- Filozofların ilk neden hakkındaki düşünceleri (Thales, Anaksimandros, Anaksimenes, Empedokles ve Demokritos) ve değişim düşüncesi (Lao Tse, Herakleitos ve Parmenides) ele alınır.
- Sokrates ve Sofistlerin (Protagoras ve Gorgias) bilgi ve ahlak anlayışları ele alınır.
- Platon ve Aristoteles'in varlık, bilgi ve değer anlayışları ele alınır.

11.1.3. Örnek felsefi metinlerden hareketle MÖ 6. yüzyıl-MS 2. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.

- Konfüçyüs'ün "İdeal Bir İnsan ve Topluma Dair Konuşmalar" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun ahlak görüşünün irdelenmesi sağlanır.
- Platon'un "Sokrates'in Savunması" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle Sokrates'in "bilgelik ve erdem" anlayışının irdelenmesi sağlanır.
- Platon'un "Devlet" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun varlık, bilgi ve siyaset görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.
- Aristoteles'in "Nikomakhos'a Etik" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "altın orta" düşüncesinin irdelenmesi sağlanır.

11.1.4. MÖ 6. yüzyıl-MS 2. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.

- Protagoras'ın "İnsan her şeyin ölçüsüdür." sözünün dayandığı argümanların tartışılması sağlanır.
- Öğrencilerin, "bilgi erdem ilişkisini" günlük hayatla ilişkilendiren özgün bir metin yazmaları sağlanır.

ÜNİTE 2: MS 2. YÜZYIL-MS 15. YÜZYIL FELSEFESİ

11.2.1. MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklar.

- MÖ 6. yüzyıl-MS 2. yüzyıl felsefesinin MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl felsefesi üzerindeki etkilerine değinilir.

11.2.2. MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.

- MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl Hristiyan felsefesinin temel özellikleri ve problemleri üzerinde durulur.

- b) MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl İslam felsefesinin temel özellikleri ve problemleri üzerinde durulur.
- c) MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl felsefesinin temel problemlerinden "inanç akıl ilişkisi" konusunda Hristiyan ve İslam felsefesinin yaklaşımları arasındaki farklar vurgulanır.
- d) 8-12. yüzyıl arasındaki çeviri faaliyetlerinin İslam felsefesine ve Batı felsefesine etkileri üzerinde durulur.

11.2.3. Örnek felsefi metinlerden hareketle MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.

- St. Augustinus'un "İtirafı" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "Tanrı ve evren" ile ilgili görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.
- Fârâbî'nin "el-medînetü'l fâzıla" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun ahlak ve siyaset görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.
- İbn Sînâ'nın "Salâmân ve absâl" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun varlık görüşünün irdelenmesi sağlanır.
- Gazâlî'nin "el-münkız mine'd-dalâl" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilgi görüşünün irdelenmesi sağlanır.
- İbn Rüşd'ün "Tehâfut et-tehâfut el-felâsife" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "din felsefe ilişkisi" ile ilgili görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.

11.2.4. MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.

- Mevlânâ, Yûnus Emre ve Hacı Bektâş Velî'nin eserlerinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle tasavvuf düşüncesindeki insan anlayışının tartışılması sağlanır.
- "Anlamak için inanıyorum" düşüncesinden hareketle "inanç akıl ilişkisini" ele alan özgün bir metin yazılması sağlanır.

ÜNİTE 3: 15. YÜZYIL-17. YÜZYIL FELSEFESİ

11.3.1. 15. yüzyıl-17. yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklar.

- 12. yüzyıldaki çeviri faaliyetlerinin 15. Yüzyıl-17. yüzyıl felsefesi üzerindeki etkilerine değinilir.
- MÖ 6. yüzyıl- MS 2. yüzyıl ve MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl felsefesinin 15. yüzyıl-17. Yüzyıl felsefesi üzerindeki etkilerine değinilir.

11.3.2. 15. yüzyıl-17. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.

- Skolastik düşünce ile modern düşüncenin temel farkları üzerinde durulur.
- Hümanizm, bilimsel yöntem, kartezyen felsefe ve hukuk felsefesi üzerinde durulur.
- N. Kopernik, G. Galileo, F. Bacon ve I. Newton'un bilimsel çalışmalarının 15. yüzyıl-17. yüzyıl felsefesi üzerindeki etkilerine değinilir.

11.3.3. Örnek felsefi metinlerden hareketle 15. yüzyıl-17. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.

- R. Descartes'ın "Felsefenin İlkeleri" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilgi ve varlık görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.

- b) B. Spinoza'nın "Ethica" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun ahlak görüşünün irdelenmesi sağlanır.
- c) T. Hobbes'un "Leviathan" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun siyaset görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.

11.3.4. 15. yüzyıl-17. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.

- F. Bacon'ın "Bilgi güçtür." sözünün olumlu ve olumsuz yönlerinin günlük hayattan örneklerle tartışılması sağlanır.
- Ütopya kavramı ve türleri üzerinde durularak özgün bir ütopya yazılması sağlanır.

ÜNİTE 4: 18. YÜZYIL-19. YÜZYIL FELSEFESİ

11.4.1. 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklar.

- 15. yüzyıl-17. yüzyıl felsefesinin 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesi üzerindeki etkilerine değinilir. 11.4.2. 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.
- 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesinin temel özellikleri ve problemleri üzerinde durulur.
- 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesinin, dönemin dil ve edebiyatla ilişkisine değinilir.

11.4.3. Örnek felsefi metinlerinden hareketle 18. yüzyıl -19. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.

- J. Locke'un "İnsan Zihni Üzerine Bir Deneme" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilginin kaynağı konusundaki görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.
- I. Kant'ın "Ahlak Metafiziğinin Temellendirilmesi" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "ödev ahlakı" anlayışının irdelenmesi sağlanır.
- F. Hegel'in "Tinin Fenomenolojisi" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "diyalektik idealizm" anlayışının irdelenmesi sağlanır.

11.4.4. 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesindeki örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.

- J. J. Rousseau'nun "İnsan özgür doğar oysa her yerde zincire vurulmuştur." Sözünden hareketle özgürlük probleminin tartışılması sağlanır.
- Günlük hayatta kullanılan bilgilerde aklın ve deneyin rolüne ilişkin özgün bir metin yazılması sağlanır.

ÜNİTE 5: 20. YÜZYIL FELSEFESİ

11.5.1. 20. yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamını açıklar.

- 18. yüzyıl -19. yüzyıl felsefesinin 20. yüzyıl felsefi akımları üzerindeki etkilerine değinilir. 11.5.2. 20. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerini açıklar.
- 20. yüzyıl felsefesinin temel özellikleri, problemleri ve bazı ana akımları (fenomenoloji, hermeneutik, varoluşçuluk, diyalektik materyalizm, mantıksal pozitivizm, yeni ontoloji) üzerinde durulur.
- b) Türkiye'de felsefi düşünceye katkıda bulunan felsefeciler üzerinde durulur.

11.5.3. Örnek felsefi metinlerden hareketle 20. yüzyıl filozoflarının felsefi görüşlerini analiz eder.

- F. Nietzsche'nin "Böyle Buyurdu Zerdüş" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "yeni değerler inşası ve güç istenci" görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.
- H. Bergson'un "Bilincin Dolaysız Verileri Üzerine Deneme" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilginin kaynağı konusundaki düşüncelerinin irdelenmesi sağlanır.
- J. P. Sartre'ın "Varoluşçuluk" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun "varoluş" görüşlerinin irdelenmesi sağlanır.
- T. Kuhn'un "Bilimsel Devrimlerin Yapısı" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle filozofun bilim anlayışının irdelenmesi sağlanır.

11.5.4. 20. yüzyıl felsefesi örnek düşünce ve argümanları felsefi açıdan değerlendirir.

- N. Topçu'nun "İsyah Ahlakı" adlı eserinden alınan veya derlenen bir metinden hareketle düşünürün ahlak hakkındaki görüşlerinin tartışılması sağlanır.
- T. Mengüşoğlu'nun "İnsan Felsefesi" adlı eserinden alınan ve derlenen bir metinden hareketle filozofun "insanı bir bütün olarak gören" düşüncelerinin tartışılması sağlanır.
- K. Popper'ın "Ben yanılmış olabilirim ve sen haklı olabilirsiniz ve ortak çaba sonucunda belki doğruluğa biraz daha yaklaşabiliriz." sözünden hareketle bilginin doğruluğu ile ilgili özgün bir metin yazılması sağlanır.

11.5.5. Harita üzerinde 20 ve 21. yüzyıl felsefecilerinin isimlerini ve yaşadıkları coğrafyayı gösterir.

- Felsefeciler ve yaşadıkları yerler, Türkiye ve Dünya haritası üzerinde gösterilir.
- Felsefecilerin, isimleri ve yaşadıkları coğrafyanın ezberletilmesi yoluna gidilmez.